

ICD-11
Neuoudviklingsforstyrrelser
6A02 Autismespektrumforstyrrelse

Niels Bilenberg

Professor

BUP-O, Psykiatrien i Region Syddanmark

From Infantile Psychosis to ASD

- From Kanner's "Infantile psychosis" (Kanner; 1943)
 - Two core symptoms
 - "Autistic aloneness"
 - "Insistence on sameness"
- - and Autistic psychopathic (Asperger; 1944)
- To Pervasive Developmental Disorders (PDD) (Wing; 1979)
 - Triade – deficits in (M. Rutter; 1991)
 - Social interaction (S)
 - Communication (C)
 - Restricted, Repetitive Behavior and Interests (RRBI)
 - Introduced "the broader phenotype"
- - to Autism Spectrum Disorders (ASD) – DSM-5 & ICD-11
 - Social-communicative deficits (C. Lord; 2013)
 - RRBI + sensory reactivity
- - to ASD as part of ESSENCE (Gillberg, 2014)
- **Epidemiology**
 - From 3-6 in 10.000 (0.5‰) to about 2% ≈ 40 fold increase

ICD-11

International Classification of Diseases 11th Revision

The global standard for diagnostic health information

<https://icd.who.int/browse11/l-m/en>

ICD-11

- ICD-10's "børne-del" (F90-99) nedlægges – og forstyrrelser herfra flyttes til relevante kapitler
 - ex. ICD-10 "Separationsangst" og "Selektiv mutisme" flytter til ICD-11 "Angst-kapitel"
 - ex. ICD-10 "Tilknytningsforstyrrelse" flytter til ICD-11 "Stressrelaterede tilstande"
- Oprettelse af kapitel om Neuro-udviklingsforstyrrelser (Neurodevelopmental disorders)

ICD-11 for Mortality and Morbidity Statistics (Version : 01/2023)

Search [Advanced Search]

Browse Coding Tool Info

Foundation URI : <http://id.who.int/icd/entity/437815624>

6A02 Autism spectrum disorder

Parent

[Neurodevelopmental disorders](#)

Description

Autism spectrum disorder is characterised by persistent deficits in the ability to initiate and respond to social interactions and by a range of restricted, repetitive, and inflexible patterns of behaviour, interests or activities that are atypical in content and sociocultural context. The onset of the disorder occurs during the developmental period, but may not be fully manifest until later, when social demands exceed limited capacities. Deficits are sufficient to cause significant impairment in educational, occupational or other important areas of functioning and are usually a pervasive phenomenon across settings, although they may vary according to social, educational, or other context. Individual differences in the nature and severity of functioning and language abilities.

Inclusions

- Autistic disorder

Exclusions

- Rett syndrome (LD90.4)

Diagnostic Requirements

Essential (Required) Features:

- Persistent deficits in initiating and sustaining social communication and reciprocal social interaction given the individual's age and level of intellectual development. Specific deficits may include limited verbal and intellectual ability, and disorder severity. Manifestations may include limited

ICD-11 for Mortality and Morbidity Statistics

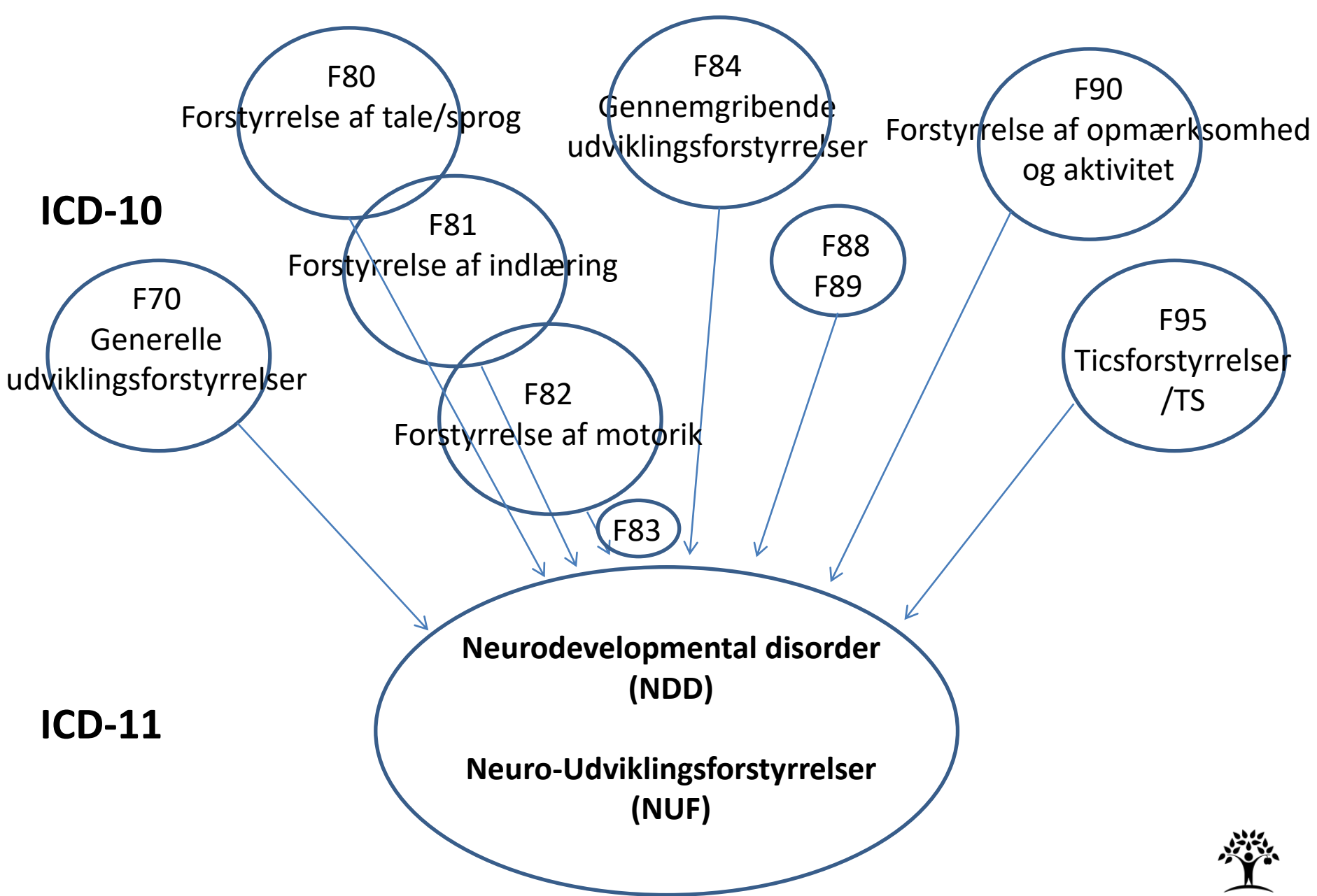
- ▶ 01 Certain infectious or parasitic diseases
- ▶ 02 Neoplasms
- ▶ 03 Diseases of the blood or blood-forming organs
- ▶ 04 Diseases of the immune system
- ▶ 05 Endocrine, nutritional or metabolic diseases
- ▼ 06 Mental, behavioural or neurodevelopmental disorders
 - ▼ Neurodevelopmental disorders
 - ▶ 6A00 Disorders of intellectual development
 - ▶ 6A01 Developmental speech or language disorders

6A02 Autism spectrum disorder

- 6A02.0 Autism spectrum disorder without disorder of intellectual development and with mild or no impairment of functional language
- 6A02.1 Autism spectrum disorder with disorder of intellectual development and with mild or no impairment of functional language
- 6A02.2 Autism spectrum disorder without disorder of intellectual development and with impaired functional language
- 6A02.3 Autism spectrum disorder with disorder of intellectual development and with impaired functional language
- 6A02.5 Autism spectrum disorder with disorder of intellectual development and with absence of functional language

NDD/NUF

- Neuro-udviklingsforstyrrelser (NDD/NUF) involverer betydelige vanskeligheder i forbindelse med erhvervelse og udførelse af specifikke intellektuelle, motoriske, sproglige eller sociale funktioner
- NDD/NUF har debut i udviklingsperioden
- NDD/NUF er ikke længere ”børne-sygdomme”

ICD-10

ICD-11

ICD-11: ASD

Væsentlige ændringer

- Opdateret nomenklatur **ASD** (ICD-10: Gennemgribende udviklingsforstyrrelse)
- ~~Infantil autisme~~
- ~~Asperger syndrom~~

- **Triade bliver til dyade**
- **Social-kommunikative afvigelser og indskrænkede, repetitive og uflexible mønstre af adfærd, interesser og aktiviteter**
- Debut i udviklingsalderen - Livslang præsentation
- “Qualifiers”; intellektuel funktion og sprogfunktion

ICD-11: ASD (1. ben)

Vedvarende mangler i evnen til at igangsætte og vedligeholde social kommunikation og gensidigt socialt samspil, som ligger udenfor det forventede funktionsniveau for alder og intellektuelle udvikling

Symptomernes fremtræden varierer afhængig af kronologisk alder, sproglig og intellektuel evne, og sværhedsgraden af forstyrrelsen

ICD-11: ASD (2. ben)

Vedvarende begrænset, repetitivt, og ufleksibelt mønster af adfærd, interesser, eller aktiviteter, der tydeligt er ualmindelige eller overdrevne for personens alder og den sociokulturelle sammenhæng

- Manglende tilpasningsevne til nye oplevelser og situationer
- Ufleksibel fastholdelse af særlige rutiner
- Ritualiseret adfærdsmønster,
- Repetitive og stereotype motoriske bevægelser
- Særlige interesser
- **Hyper- eller hyposensitivitet**

ICD-11: ASD (qualifyer – 6A02.x)

Samtidigt forekommende Intellectuel Udviklingsforstyrrelse

- Hvis der **ikke** er en samtidigt forekommende Intellectuel Udviklingsforstyrrelse, bør følgende specifikation for Autismespektrumforstyrrelse anvendes:
 - **Uden Intellectuel Udviklingsforstyrrelse**
 - Hvis der er en samtidigt forekommende Intellectuel Udviklingsforstyrrelse, bør følgende specifikationer for Autismespektrumforstyrrelse anvendes:
 - **Med Intellectuel Udviklingsforstyrrelse**
- og
- SAMTIDIG anvendes:
 - Diagnosen **Intellectuel Udviklingsforstyrrelse** stilles separat ved **brug af de relevante kategorier** til at definere graden (fx **Lettere, Moderat, Svær, Meget Svær**)

ICD-11: ASD (qualifyer – 6A02.x)

Samtidigt forekommende Funktionel Sprogforstyrrelse

- Denne specifikation afspejler den verbale og nonverbale ekspressive sprogforstyrrelse, og ikke de pragmatiske sprogforstyrrelser, som er et kernesymptom ved Autismespektrumforstyrrelse
- Følgende specifikationer bør anvendes til at beskrive sværhedsgraden af den funktionelle sprogforstyrrelse:
 -
 - **Med mild eller ingen forstyrrelse af funktionelt sprog**
 - **Med svækket funktionelt sprog (fx ikke i stand til at bruge mere end enkeltord eller enkle sætninger)**
 - **Med totalt, eller næsten totalt, fravær af funktionelt sprog**

Qualifyers – 6A02.x

	Med mild eller ingen forstyrrelse af funktionelt sprog	Med svækket funktionelt sprog	Med totalt, eller næsten totalt, fravær af funktionelt sprog
Uden Intellektuel Udviklingsforstyrrelse	6A02.0	6A02.2	
Med Intellektuel Udviklingsforstyrrelse	6A02.1	6A02.3	6A02.5

ICD-11: ASD (qualifyer – 6A02.xx)

Tab af tidligere erhvervede færdigheder

Ikke så relevant ved diagnostik i voksen-alder

- En mindre gruppe personer med Autismespektrumforstyrrelse kan fremstå med tab af tidligere erhvervede færdigheder
- Tab af færdigheder sker almindeligvis i løbet af det andet leveår (sprog og social respons)
-
- Der er to yderligere specifikationer, som kan bruges til vurdering af, om tab af tidligere erhvervede færdigheder er en del af anamnesen, hvor x svarer til det endelige tal illustreret i tabellen fra sidste slide:
-
- **6A02.x0 uden tab af tidligere erhvervede færdigheder**
- **6A02.x1 med tab af tidligere erhvervede færdigheder**

Afgrænsning til.....

- Normalitet (tærskelværdi)
 - ICD-11 ”tilbyder” hjælp
 - tydelig og vedvarende afvigelse..../ forskel til ”generthed”/..gentagen og stereotyp adfærd
- Udviklingsmæssige forhold:
 - Herunder ungdomsår og voksenalder
 - ...En førstegangsd diagnose i voksenalderen kan være udfaldet af et sammenbrud i hjemlige eller arbejdsmæssige relationer....
- Kulturrelaterede karakteristika
- Køns- og kønsrelaterede karakteristika

Afgrænsning til.....

Blandt andet:

- **Intellektuel udviklingsforstyrrelse**
- **ADHD**
- **Afgrænsning til Skizofreni:** Debut af Skizofreni kan være associeret med markant social tilbagetrækkethed, som enten er forudgået af eller resulterer i sociale vanskeligheder, der kan ligne de sociale deficits, som ses ved Autismespektrumforstyrrelse
- Ulig Autismespektrumforstyrrelse er **debuttidspunktet** for Skizofreni imidlertid mest almindeligt i ungdomsårene ... og ekstrem sjældent før puberteten
- Skizofreni differentieres på baggrund af **tilstedeværelse af** psykotiske symptomer (fx vrangforestillinger, hallucinationer), såvel som **fravær af** begrænset, repetitiv og uflexibel adfærd, interesser eller aktiviteter i den tidlige barndom, som er typiske for Autismespektrumforstyrrelse
- **Afgrænsning til Skizotypi :** Interpersonelle vanskeligheder, som ses ved Autismespektrumforstyrrelse, ligner nogle af trækkene ved Skizotypi, såsom mindsket kontakt med andre og social tilbagetrækkethed
- **Dog er Autismespektrumforstyrrelse også kendetegnet ved begrænset, repetitivt og uflexibelt mønster af adfærd, interesser eller aktiviteter**

Undersøgelse for ASD hos voksne

Inddrag forældre eller ældre søskende

- **Autism Diagnostic Observation Schedule, 2. udgave (ADOS-2) Modul 4:**
 - “Gold standard” for diagnostik af autisme i alle aldre
 - Modul 4 anvendes til voksne
- **Social Responsiveness Scale (SRS):**
 - 65-items undersøger sociale afvigelser
- **Autism Diagnostic Interview-Revised (ADI-R):**
 - Focuserer på kerneområder for autisme: sprog/kommunikation, social interaktion, og repetitiv adfærd og interesser
 - 93 items

Tak for Jeres opmærksomhed

Niels Bilenberg

Professor

Overlæge, PhD.

Forskningsenheden, Børne- og Ungdomspsykiatri, Odense

Psykiatrien i Region Syddanmark

J.B.Winsløvs Vej 28, indg 228, 5000 Odense C

&

Klinisk Institut

Syddansk Universitet

e-mail: Niels.Bilenberg@rsyd.dk

telefon: 9944 8680 eller 4028 5082